

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, November' 11-dikén, 1825.

A m é r i k a.

Brasilia. — A' Császári és Perui Országlószékek között Chiquitos nevű tartomány felett kiütött egyenetlenkedés, szép módon eltsendesedett, minekutánna a' Császári Országlószék közönségesen kinyilatkoztatta, hogy az a' Motto-Groszszoí Kormányozó, ki a' Perui határon által, Chiquitos tartományára Brasiliai sergeket küldött vala által 's ezen tartományt a' Császár' számára elfoglaltatta vala, nagy hibát tett légyen. A' dolog kezdetétől fogva végeig e'képpen folyt-le, mint mind ezek a' Rio de-Janeirói ujságban tiszti képpen illy szavakkal elé adtatnak: — „

„Császár ő Felsége vette azon tudósítást a' Motto-Groszszoí Kormányozótól minden ahoz tartozó Aktákkal együtt, melyet ez Aprilisnak 15-dik napján ő Felségehez küldött. Ezen tudósítás azt foglalja magába, hogy a' Perui Respublika' sergei Santa-Crux-de-la-Siera városát elfoglalván, Chiquitos tartományának Kormányozóját, Don Rámos Sebestyént, ki az anya Spanyol ország' ügyéhez mind ez ideig hűséges maradott vala, meghívták, hogy magát ezen tartománnyal együtt tsatolja a' Respublika' ügyéhez. Rámos nem fogadta el ezen meghívást, hanem jobbnak tartotta a' Császári sergeket segítségül hívni, melyhez képeest a' maga' Adjutánsát Don Jose-Maria-de-Teláskót elküldötte a' Motto-Groszszoí Brasiliai Kormányozóhoz, azt a' jóvallást tévén neki, hogy Chiquitos tartományába szállit-

tson sergeket-be, 's ezen tartományt tsatolja össze a' Császári birodalommal. A' Motto-Groszszoí Kormányozó, minekutánna az alatta lévő tartomány béli Tisztikarok' vélekedését meghalgatta volna, elfogadta Chiquitos tartománya' Kormányozójának Don Rámosnak jóvallását.

„A' Monte-Groszszoí Kormányozó gyanithatóképpen úgy gondolkozott, hogy Chiquitosnak elfoglalása által könnyebbé teszi a' maga fő városának védelmezését; 's meglehet, hogy még Császárja 's ennek birodalma' szolgálatjában való nagy buzgósága is ösztönözték arra, hogy egy szomszéd tartománynak elfoglalására vetemedjék: hova járulhatott még az a' meggyőződés is, hogy Chiquitosnak birtokában lévén, onnét könnyebben elő segítheti a' maga Ámerikai Royalista barátjainak ügyét. De mind ezek mellett is nem kellett volna ezen Kormányozónak 's azon Tisztikaroknak, kiktől ő tanátsott kérdett, semmiképpen elfelejtkezni arról, hogy egy nemzetnek magános haszna sem nem elégséges sem nem elég ditséretes ok arra, hogy egy más nemzet' hűségtelenségén fundálja a' maga' nagyobbodását, a' melly hűségtelenségi áldozat tételre ezen nemzet elég fontos okok által indittatott ugyan, de mulandó okok által. A' Motto-Groszszoí Országlószékeknek sem kellett volna helybe hagyni ezen lépést; sőt fontolás alá se kellett 's nem is lehetett volna az alá vennié, mint a'-kit nem illetett, hogy Bírói módon megítélje a' Déli Ámerikai Liberálisok és Royálisták között fennforgó kérdést. —

„Császár Ő Felsége tehát megparan-
tsolta az alól-irt külső dolgokra ügyelő
Ministernek, hogy adja tudtára a' Motto-
Groszszói Kormányozó-széknek az Ő Fel-
sége' azon-való eltsudálkozását, elhülését,
mellyel azon tudósítást hallotta; hogy ezen
Kormányozószerk Chiquitósna Brasiliához
való tsatoltatását nem tsak helybe hagyta,
hanem hogy annak védelmeztetésére már
sergeket is küldött a' Perui határon által. —

„Ő Cs. Felségének ezen történeten va-
ló elhülése annyival nagyobb, hogy tudni
kellett volna a' Motto-Groszszói Kormá-
nyozónak 's egyéb Tisztikaroknak azt hogy
ő Felsége, ha, mint illet volna, ezen do-
log felől előre megkérdeztetett volna, so-
ha olly eszközöknek elővétettetésében meg
nem egyezett volna, mellyek az Ő Felsé-
ge Kabinétjét kormányozó Politikának ne-
mes és nagy lelkűségével szemtűlszemben
ellenkeznek, valamint szintén azon Ő
Felsége állandó feltett czéljának, hogy a'
Spanyol Ámerikai lakosok és az anya Spa-
nyol Ország között folyó hadakozásba ma-
gát belé ne elegyittse, egészen ellené-
re vagynak.

„Költ a' Rio-de-Janeriori palotában
Aug. 6-dikán 1825-ben —

„Louis Jose-de-Carvalho-e-Melló.
Maga a' Motto-Groszszói Országlószerk
is tett közönségessé Mártz. 21-dikén egy
Proklamatiói azon lépés ellen, melly sze-
rént a' Kormányozó a' Perui határon ál-
tal sergeket küldött-be Chiquitós tartomá-
nyára: — „

„Minekutánna (így szoll ezen Prokla-
matzio) a' Chiquitósi Országlószerk azt jo-
vallta, hogy ezen tartomány ideig-óraig
való módon a' Brasiliai birodalommal tsat-
oltassék össze: ez által a' tartományi
Országlás magát, mint hogy sem az Elöl-
ülőnek sem a' Deputatusoknak, kiknek je-
len kellett volna lenni, megegyezésseket el-
nem várta, önn' kény szerént való tse-
lekedetbe elegyítette, és azon tartomány-

ba, mellyet Brasiliához akartak tsatolni,
fegyveres sergeket küldvén, által hágtá
hatalmát, 's megrontotta a' birodalomnak
és a' népeknek törvényeiket.

„Mint hogy a' Kormányozási alkot-
mány már most tökéletesen helyre állit-
tatott 's a' Deputatusok is mind együtt
vagynak, 's a' Kormányoszerk azon rosz kö-
vetkezéseket, mellyeket a' Motto-Groszszói
sergeknek a' Perui földre lett bemenetele
maga után vonhatna, 's a' mellyeknek egy
igasságtalan hadakozás lehetne a' követke-
zéssek, el akarja végképpen háritani, 's egy-
szersmind szomszédainak is bizonytságot
akar mutatni a' maga jó gondolkodásáról
's azon neutralitásról is, mellyet a' Mo-
nárkha tökéletesen meg akar tartatni, er-
re nézve kinyilatkoztatja a' Kormányozó-
szerk, hogy mind azok az Egyezések, mel-
lyek ő közte és a' Chiquitósi Kom-
mandáns között eddig történtek, semmik
és semmit-érők, a' melly nyilatkoztatásá-
nak következésében megparantsolja Kapi-
tány Manuel-Valléjo-Ribeiro-e-Vaskoncellós-
nak, hogy haladék nélkül jelenjen-meg a-
zon ponton, hol a' Chiquitósba be ment
Motto-Groszszói sergeket össze gyűjteni
a' végre jónak gondólja, hogy onnét őket
ki indítsa 's kihozza, nagy vigyázattal lé-
vén, hogy a' sergek legszorosabb fenyté-
ket tarttsanak 's minden önn' nyereség-
utánjárásnak békét hagyjanak.

Mexiko. — A' Londoni Glóbe Neu-
Yorki levelet vett, mellyekből azt közli,
hogy a' Mexikói Országlószerk nagyon
széles kiterjedésű összeesküvést fedezett-
fel, melynek a' volt plánuma, hogy a' Fer-
dinand Spanyol Király' idősb testvér-
ötsét Infáns Don Carlóst, (Károlyt),
mint Mexikói Császárt proklamálják. Ezen
összeesküvésnek már több fő Eszközlőji
bevitettettek fegyveres kísérek által Me-
xikóba.

Némelly ujságlevelekben az olvastak, hogy a' Panamában öszszegyülekezve lévő Közönséges Congressus, a' hova minden Amerikai Szabad Státusok Követeket küldöttek, már meghatározta volna: Hogy minden eddig volt Déli Amerikai Spanyol Státusok, Mexikót és Guatimálát is ide értvén, egymásnak kezessegét valólnak Országaik egészségben való költsönös megtartatásáért; állandó (permanens) Szövetségre lépnek együtt, megtámódólag és oltalmazólag (offensive és defensive), 's minden azon kívülről történhető megtámódtatást, a' melly ezen öszszeszövetkezett Amerikai Respublikák közül valamely más idegen Országtól történhetne, az egész Szövetség a' maga közönséges ügyének fogja tartani.

(Ezen tudósításokat, mint mondják, a' Bogotai (Columbiai) ujságból vették némelly más Ujságlevelek, valamint szintén azt is, hogy a' Panamai Közönséges Congressus a' Görögök' ügyéről is nagy részvétellel emlékezett volna; hanem tsakugyan méltó leszen megjegyezni, hogy az Anglus Ujságok még eddig legkissebbet se emlékeztek a'-felől, hogy a' Panamai Közönséges Congressus már öszszegyülekezett 's tsnátskozásaihoz hozzá fogott volna).

Chili. — Itt a' Közönséges Országolás még nem állhatott tsendes lábra. A' Congressus eloszlott a' nélkül, hogy a' megfontolásra felvett legsürgetőbb tárgyakra nézve határozást tehetett volna. Azon magános tartományok ellenben, a' melyekre Chili feloszlik, már meglehetősen nyugodalomban vagynak. Coquinbo és Conception már organizálták a' magok magános tartományi Constitúziójukat. Sant-Jago tartománya is nem soká lábra fogja állítani a' magáját.

Egy vagy két esztendő alatt méltán magára vonta az Olvasók' figyelmét az a'

környülállás, hogy melly nagyon elleptek egész Amerikában az arany ezüst 's egyéb bányákat az Anglus Sterlingek. Nem régen egy írás jött-ki Londonban, a' melly nevezetes szolgálatot tehet azon Olvasóknak, a' kik ezen gyakran szóban forgó Amerikai bányáknak alapos minéműségekről magoknak világos idéát akarnak szerezni. Ezen értelmes könyvből vétettek az itt következő kivonások is: — „

„Minden Amerikai bányák, általjában vétetve, a' most folyó Század elején esztendőnként adtak 84 és 4/5 millió Sterling fontot (vagy a' St. Fontot 10 ezüst forintra számlálván, mint egy 850 millió forintokal), a' melly nagy summának valami fele részét Mexikó egyedül adta, melly környülállás tsak magában is elég nyilván mutatja Mexikónak betses vóltát.

„Brasilia is adott a' feltett summába közel 1 millió font Sterlinget. — Mexikónak földje olly nevezetes ezen tekintetben, hogy az ő bányáji az egész respublika földje' kiterjedésének egy tizedrészét teszik, 's nyóltz tsoportot formálnak az Anahuaki Kordillera hegyeknek lejtős oldalain. De ezek nagyobbadon tsak ezüst bányák; ritkán találnak aranyot benne. Ezeknek műveltetéssekre négy Társaságok állottak öszsze 2,455,000 Sterling fontokkal. Ezek már mind munkába vagynak vétetve, 's nevezetesen az egyik, melly a' múlt esztendőben Juliusban állott öszsze, Novembertől fogva szép nyereségre tett szert. Akkor kezdte a' műveltetést. Akkor az egyik Ér, melynek Valenciana a' neve, hetenként 6000 mázsa értzet (minerált) adott. A' Conception nevű Ér, az első nyóltz napok alatt 300, a' következő héten 5700, az azt követett héten 7000 Dollárt adott. Találtak benne vasat, kényesőt, 's még kőszenet is, a' melly ezen bányának műveltetésére nézve nagyon betses tálmány.

„A' Kolumbiai bányák jövedelme esztendő alatt 600,000 Sterling fontra telt, de ezt csak az aranyról kell érteni, mert ott az ezüst bányákat még akkor nem művelték. Egy társaság, a' melly 1 milliót tett össze, négy Eret vett árendába Mariquita tartományban Magdalénavíztől 3 mértföldnyire, egy igen egészséges és fa' dolgában gazdag vidéken. Ezen társaság most újabb alkura lépett a' Kolumbiai Országlószékekkel más Erek eránt.

„Buenos-Ayresben az egy Potósit kivén, majd minden más Erek műveletlen hevernek azért, hogy nintsen tőke pénz, mellyet műveltetésre lehetne fordítani; sőt úgy látszik, mint ha tulajdonosok se' volna. Ugyan ott a' *Famatina* nevű Eret, melly talám az egész világon a' leggazdagabb, alig művelték egy esztendeig folytában. Az Upsalatei és Rosariói Erek is hasonló gazdagok, hanem ezek össze ragadva lenni láttatnak Potósisal. Ezek közt a' főbb Ér hat lábnyom széles, 's több ágakra oszlik, mellyekre a' hegyeken 6 Német mértföldnyire is rájuk lehet esmerni. A' *Plata* víztől Délre eső Erek a' Buenos-Ayresi név alatt esmeretes Társaság tartja 1 millió St. font adófizetésért állandó árendában.

„A' Perui Erek ugyan ezen időben (e'-század' elején) Humbold szerént 1 és 1/5 millió St. fontot hoztak-be esztendőnként. Ezek a' tenger' színénél 12—13 ezer lábnyommal vagynak magasabban helyhezelve, a' melly bajosabbá teszi az ő műveltetéseket, de különben ezek is nagyon gazdagok. Tsak a' *Pases* nevű Erek közel fél millió St. fontot adtak esztendőnként.

„Chiliben ezen hánykodások alatt se' szűnt-meg egészen a' bányászkodás; négy esztendőnként előtt még bejött az ott találtató Erekből egyharmadrész St. font. Régebben behoztak négy ennyit is. Ezen kis ország' földjének gyomrában sok arany, ezüst, olom, vas, réz, cíz, és kőszén

van elrejtve. Fája és jó ivóvize is van. Az ő bányáit három Társaságok vették árendába, mellyek közzül egyik 1, a' másik is 1, a' harmadik másfél milliókkal állottak össze.

„A' Brasiliai arany Erek' közép jövedelmét esztendőnként 900,000 St. fontra lehet tenni. Egy Anglus Társaság' vette-ki 1 millióval.

„Egy olly közönséges bányász Társaság is állott-fel mostanság, a' melly egész Amérikára kiterjed. E' 2 millió St. fontot (20 millió ezüst forintot) tett össze, 's részint ő maga is bányákat akar árendába venni, részint pedig mások bányáiból akarja a' már kiásott érczet magához váltani.

„Azon summák, mellyek már az Amériikai bányáknak műveltetésre össze tétettek, tesznek 12,060,000 Serling fontot, vagy valami 120,600,000 (százhusz millió 600 ezer) ezüst forintot.

Magyar Ország.

Folytatása az Ország' Gyűlése Aktáinak.

Az Ország' Rendeinek Felírása a' Constitúciónak megerőssítése eránt: —

*Felséges Császár és Apostoli Király,
Legkegyelmesebb Urunk!*

A' köz Boldogság' megállapítására vezérlő eszközöket, Felséges Királynénk' szerentsés Megkoronáztatása után, mindjárt Tanácskozás alá vévén: felette könnyítette gondjainkat, Felségednek azon Igazság szerető Atyai Indulatja, melly szerént véleszületett Kegyelmességétől indítatván, kivánt bennünket meggyőzni a' felől, hogy leghívebb Magyar Népe' boldogságának meggyökereztetése, leginkább szívén fekszik. Ugyanis főképpen a' Felséged' Kegyelmes Beszédjéből, és Királyi

Előadásából merített, 's folyó esztendei September 24-dik napján benyújtott alá-
zatos Felírásunkra, ugyan azon Hónap'
28-dikán költt Kegyelmes Parantsolatjában
méltóztatott bennünket kegyelmesen meg-
hívni, hogy öntenénk ki Atyai keblébe,
mind azokat, mellyek a' köz boldogságot
előmozdíthatják, és a' mellyeknek felfede-
zését határtalan bizodalmunk, 's Fiúi
nyíltszívűségünk javallják. Mert Felséged-
nek ezen Kegyessége olly szerentsét nyúj-
tott minékünk, hogy Felséged' szándékai-
tól gyámolított igazságos kívánságaink,
Atyai szívéhez szabadon járúlhatnak, és
semmi akadályt tévő határok közzé nem
szoríttathatnak.

Minekutánna azért a' Felséges Csá-
szárné, és Legkegyelmesebb Királynénk,
szerentsés megkoronáztatásából árasztott
szíves örömet azon remény' nyújtásával
méltóztatott Felséged megtéezni, hogy e-
zen Ország Gyűlése örökre emlékezetes
lészen, jóltévő következéseinel fogva bá-
torkodtunk Tanácskozásainkban azon ren-
det követni, mellyet szíveink' nehéz aggo-
dalmának könnyebbítésére legalkalmatos-
sabbnak néztünk, és Felségednek rajtunk
segíteni kész Indulatjából származott meg-
hívása kimutatni látszatott. — Melyre néz-
ve Felségednek ezen Atyai Indulatjában
határtalan bizodalmunkat helyheztetvén,
azon Tárgyakra függesztettük figyelmün-
ket, mellyeknek legelőbb leendő felvéte-
lét kívánja az Ország Alkotmányjának meg-
erősítése; mivel azt hiszszük; hogy tsu-
pán ezen módon tehetünk Felséged' ke-
gyes szándékának is eleget, a' költsönös
bizodalom megerősítése, 's Eleink' Ősi In-
tézeteinek meggyökereztetése által.

Kötelességünknek esmervén azért,
hogy mindeneknek előtte azokat terjesz-
szük Felséged eleibe egész alázatossággal,
mellyeknek Felséged' Atyai keblébe való
kiöntésére, Fiúi nyíltszívűségünk, még
Tanácskozásaink kezdetében hathatósan

ösztönözött. Nem titkolhatjuk el bánatos
megilletődésünket, midőn Királyi Kötés-
Levél által megerősített Sarkalatos Törvé-
nyeinknek, 's az Ország Alkotmányján e-
lőbb ejtett sebeket megorvosló, 1790/1
esztendei 10, 12, 13, 14, 18 és 19,
Törvény Czikkelyeknek ellenére azt tapasztaltuk,
hogy az olta viselt terhes Áldozat-
ok mellett is, az Ország' Alkotmányját
érdekelt újabb Sérelmek által, Sarkalatos
Szabadságainkban, Jussainkban, és Prae-
rogatíváinkban a' Törvények' legerősebb
gyámolától megfosztattunk, 's ezen Con-
stitutionalis Törvények' ereje annyira meg-
gyengítettett, hogy már magát Ősi Alkot-
mányunkat fő részeiben megsértve szem-
léljük.

A' mi ugyan is az 1790/1 esztendei
10 Törvény Czikkelyt illeti: ennek ellené-
re Magyar Országban, és a' hozzákap-
csolt Részekben, a' többi Örökös tarto-
mányokba bevett mód szerént, sok olyan
dolgok rendeltetnek, és kívántatnak bé-
hozatni a' Dicasteriumok útján, mellyek-
nek Magyar Országban, hol a' Törvény-
hozó Hatalom köz a' Fejedelemmel és Ren-
dekkel, ezeknek megegyezése nélkül helye
nem volna.

Hogy továbbá megsértetett az 1790/1
esztendei 12 Törvény Czikkely, melly azt
parantsolja, hogy a' Végrehajtó Hatalom
a' Törvények' értelmében gyakoroltassék:
elégge megbizonyítja az, hogy a' most ér-
dekelt Törvényben kijelelt eseten kívül,
több ízben küldettek széllyel Pátensek az
Ország' Törvényhatóságaihoz — és ezek
által vétetett célba a' Felsőbb Intézetek-
nek, a' belső Igazgatás külömbféle ágai-
ban, végrehajtása, elégge bizonyítja vég-
re a' közelebb múltt három Esztendők'
szomorú Története. Mert akár azt tekin-
tsük, hogy a' Törvényhozó Hatalomnak
hagyatott Tárgyak Ország Gyűlésén kívül,
vagy éppen az Ország' védelmére egyedül
szolgáló, fegyveres katonaság által végre-

hajtani parancsoltattak, sőt némely helyeken végbe is vitettek; — akár azt tekintjük, hogy az önkényes ajánlások, mind az 1790/1 esztendei Törvény 19 Cikkely lelkével, mind önn természetekkel ellenkezőleg, meghatározott mennyiségben, és mértékben, Ország Gyűlésén kívül kívántattak; — akár végezetre azt tekintjük, hogy nem használván a Törvényhatóságoknak, az Ország Gyűlésére utaló alázas Felírásaik, a Katona állítás, és Ország Gyűlésén kívül megváltoztatott Adó dolgában Királyi Biztosok küldettek ki, kik, a Megyék házait meglepték, a Tisztviselőket Órizet alá vették, és Törvényes Testeiktől elszakasztották, a Nemesi Udvarokat Katonákkal megrakták, a Szabad Tanácskozások szabadságát elnyomták, a Hiteles Levéltárokra tették kezeiket, a Törvényhatóságok Jegyzőkönyveit pedig, mellyekbe a szenvedett Törvénytelenlések, a késő Maradék tudományjára is megíratlak, rész szerént megtsonkították, rész szerént a Karok és Rendek köz Gyűlésében és a Katonai erővel is oda vezetett Tisztviselők jelenlétében széllyel szaggatták, vagy kitörülték, magokhoz vették, és elvitték, a történet dolgok emlékeitől, s ekképpen a Vármegyék Leveles-tárait megfosztották, és meghíjjánosították, a Megyék Petsétjeit elfoglalták, némellyeket törvénytelen Reversálisok adására, sőt Esküvésekre is kenszerítettek — akár végezetre azt vegyük gondolóra, hogy az Elölülői Rendelések által a Vármegyék Köz Gyűlései, a köz-dolgok folyamatjának nagy hátramaradásával, 15 holnapokig is megtiltattak, a Felsőgedhez intézendő alázas Felírások, valamint a Levelezések is meggátoltattak, vagy a Hűségtelenség vétke terhe alatt, akadályoztattak, sőt a Constitutionalis Lételnek elvesztése eránt is fenyegetések tétettek. — Midőn mind ezekre méltó fájdalommal emlékezünk, lehetetlen, hogy az előszámlált Esetek azt

ne juttassák eszünkbe, hogy a Végrehajtó Hatalom, világos Törvények által megszabott határain túl lépett, és a Constitutio fő Talpkövét veszedelemnek tette ki.

Mert szinte kétségen kívül van, hogy az Ország Gyűlésének, az 1790/1 eszt. 13 Törvény Cikkely ellenére, tizen három esztendeig lett elmúlasztatása, s a Felső Rendeléseknek ugyan az 1790/1 eszt. 14 Törvény ellenére legujjabbban a Fő igazgató Tanács egész elmellőzésével lett kibocsájtása által, a Törvényes Systemától különböző, s az Ország függetlensége Principiumaival meg nem egyeztethető idegen Igazgatás módja, mind inkább inkább terjeszkedvén, nem tsak a Fejedelem, és Nép között való bizodalmat kezdette megerőtleníteni, — a melly pedig a Királyi Széknek legerősebb Fundamenta, hanem éppen magát azt a Kutfőt teszi, mellyből az Ősi alkotmányon, a legujabb időkben ejtett sérelmek eredtek.

Hogy továbbá hasonlóul megsértődött az 1790-dik esztendei 18 Törvény Cikkely, mellynek részszerént a személyes bátorság, részszerént pedig a Betsület fenntartása a Tárgya; eléggé kitetszik abból, hogy a fenn- említett Királyi Biztosságok nevetlen árulkodásokat is nyomoztak, és némely Személyeket az 1805-dik esztendei 5 Törvény Cikkely ellenére is, a Köz hivatalokból elmozdítottak, vagy egyébként Sarkalatos Jussaik gyakorlásában; a Hármos Törvény I-ső Rézének 9-dik Cikkelye értelme ellen megszorítottak.

Midőn mind ezeket rendel megvizsgáljuk, főképpen pedig azon Kegyelmes Királyi Parancsolatokat megfontoljuk, mellyekben az állítatott, hogy az Ország Gyűlésének idejét nem a Törvény, hanem a környülállások, és az Igazgatással járó gondok határozzák meg, — hogy a Rendeknek a Törvények fenntartására czélzó Felírásaik többé figyelembe nem vétet-

helnék, és hogy a' Felső Parancsolatok visszavonhatatlanok; nem áthatunk ellen, ebből származott igen keserves fájdalomnak, hogy azt Felséged előtt fiúi nyíltszívűséggel fel ne fedezzük, 's mély alázatossággal ne esedezzünk, hogy ezen fájdalmas érzést kegyelmesen megszüntetni méltóztasson. Mert noha mi, a' köz boldogság' nevelésére, 's Felségednek egyedül ezen Ország' javára és boldogságára czélozó kegyelmes Királyi Intézeteinek előmozdítására, a' leghajlandóbbak vagyunk: előre látjuk mindazáltal, hogy minden mi törekedéseink sikertelenek, és minden most hozandó Törvényeink is, bár melly bőltsék legyenek egyébként, szinte olly fogatlanok lesznek, ha tsak elébb, mint sem az Ország belső Igazgatását illető Intézetek vizsgálat alá vétetnek, Constitutionalis Lételünknek az elébbeni Tettek által, hol egy hol más oldalról megrendített Talpköve, Felséged Kegyelmes kinyilatkoztatása értelmében is, mindeneknek előtte meg nem erősítettik.

Míg mindazáltal ezen gondokkal foglalatoskodnánk; meggyőztetvén a' felől, hogy a' Constitutio felforgatására czélozó Tettek, mellyeket oda fellyebb előszámláltunk, egy ilyen kegyes és hívséges, 's Királyi Kötés' Leveléről mindétig emlékező Fejedelemtől, semmi módon nem származhattak, hanem a' több Századok óta folytatott Systema, 's az erre épített visszás tanács-adásoknak következései; — erős reménység táplál bennünket, hogy Felséged, ki Uralkodása szerentsés kezdetével olly kegyelmesen nyilatkoztatta ki magát, hogy az Ország' Törvényes Alkotmányját híven megőrzi, és mindég ollyan indulattal léssen, hogy akaratját ugyan mindég a' Törvények, szívét pedig az Egyenesség, és Népeik bizodalma vezérlendik, — ki ezen Ország Gyűlése' kezdetében is, érzékeny szívének belsejéből ömledező Kegyelmes kifejezéseivel, tsüggedező szíveinket olly

anyira megvigasztalta: azon módokat, mellyek által először ugyan a' mindenképpen óhajtott bizodalom visszaszerezethessék, azután pedig az Ország' alkotmányja erős lábra állítatván, e'képpen a' köz boldogság is elérettethessék, kegyelmesen elfogadja, 's Királyi Jóváhagyásával meg erősíti.

Illy érzéstől lelkesítettvén, noha az Ulászló VI. Decret: 7, 8, az 1559-dik Esztendei 7, 1790/1 eszt. 18, és 1805-dik Eszt. 5 Törvény Cikkelyei, valamint az Ország Constitutiója ellen adott Tanácsokat, úgy szinte akár tsupán a' Törvényhozó Hatalmat illető Tárgyakban, akár a' pusztá vádak' megvizsgálására küldetett Biztosoknak tehetőségek' határain túl járását, úgy megjegyzik, hogy a' múltt szerentsétlenségek által okozott fájdalomnak enyhítése, 's a' köz bátorságnak jövődöre leendő megerősítése végett, tsupán a' felyebb említett Törvények' végrehajtását kellene kívánnunk: mi mindazonáltal, ollyan Jobbágyi tisztelettel, és fiúi bizodalommal viseltetünk Felséged eránt, hogy az Igazságnak a' mondottakra nézve leendő kiszolgáltatását nem akarjuk esedezésünkkel megelőzni, 's telyes bizodalomunkat Felségednek Igazság' szeretetébe helyhezettvén, kérésünket annak határozása alá botsátjuk; a' Jövendőkre való nézve pedig alázatosan esedezünk, hogy az Ország Lakosinak megnyugtatóására, 's jövődöbeli aggadalmok elhárítására: az említett 1790/1 esztendei 18 és az 1805-dik eszt. 5 Törvény Cikkelyeknek Ország Gyűlésén határozandó Büntető erő adattasson. — Továbbá, mivel meg vagyunk győztetve, hogy Felséged Igazság' szeretete önként oda hajol, hogy az Ország' lakossai azon Terhektől, mellyek által Törvényen kívül nyomattatnának, megmentessenek: az eránt adandó kegyelmes Parantsolatját is kérjük, hogy, valamint a' katona állítás, úgy azon Biztoságok is, mellyek alatt némelly Tör-

vényhatóságok, és az említett kedvetlen történetekbe keveredett Személyek vagnak, mindenütt egyszerre szűnjenek meg; 1811-dik esztendei utolsó Ország Gyűlésén ajánlott mennyiség' értékén fellyül követelt adó fizetése pedig, addig is, míg ezen Tárgy eránt még a' folyó Ország Gyűlésén mentől elébb rendelés tétetnék, az utóbbi Ország Gyűlésén meghatározott mennyiségre szorítottassék, utóbbi Egyezésre halasztatván azon kérdés, mint kellessék az Országos határozás felett vett Adót, az adófizetők' jövendőbeli tartozásába belé számítani.

Valamint tellyes bizodalommal reményljük, hogy Felséged a' maga Igazság szeretetéhez képest mind azon Személyeknek, kik az említett Parantsolatoknak erőszakkal lett végrehajtások által megsértettek volna, a' környülállásokhoz képest Elégtételt rendelni méltóztatik: úgy alázatosan esedezünk, hogy visszanyertt Királyi bizodalmának jeléül, mind azokat előbbi Kegyelmebe kegyesen visszafogadni méltóztassék, kik a' Törvényekhez való szorossabb ragaszkodások miatt Felséged' kegyelméből ki-estenek. Egyébb-eránt

Gondosan megvizsgálván Törvényeink' s Constitúciónk Sérelmének eredetét, és azoknak, alkalmas módok által leendő orvoslásának szükségét általlátván, a' Felséged' azon különös Kegyességének, mellyel a' Haza boldogságának további megállapítására függesztett gondolkodásunkat megelőzni méltóztatott, hasonló nyílt-szívűséggel, és bizodalommal kívánván megfelelni, e' következőkben terjesztjük elő alázatosan a' Constitutio' megerőssítésének eszközét.

Előszö r: Hogy a' Törvény által kirendeltt Időben mindenkor mulhatatlanul

tartassék Ország Gyűlése. Melly mivel, (az 1741. eszt. 8 Törvény Czikkely rendelkezésének megtartása mellett) a' Törvények hozásának, magyarázásának, vagy eltörlésének, úgy a' Végrehajtó Hatalom' határi' kiszabásának egyedül való Törvényes útja és módja; e' felett pedig mind a' Közkívánóság' megtudásának, mind az Ország' panaszai előadásának és orvoslásának legalkalmatossabb elősegítő eszköze: valóban nem másnak, mint az 1790-dik esztendei 13 czikkely értelme szerént tartandó Ország Gyűlése elmulasztásának lehet tulajdonítani, hogy az Ország' panaszsa olly annyira meggyűlvén, a' Fejedelem és Nép között való kölcsönös bizodalom, mellyet az Ország Gyűlésbeli Tanácskozás erősíthetett volna, hanyatlani kezdett.

Nem tagadjuk ugyan, hogy rendszerént a' Királyi Felségnek van Jussa az Ország' Gyűlését egybehívni, valamint annak Helyét, és Idejét meghatározni; azt mindazonáltal úgy hisszük, maga Felséged is kegyesen el fogja esmerni, hogy ezen Jus Törvények által meg lévő határozva, oda ki nem terjedjen, hogy az Ország Gyűlésének tartása, melly a' Történetek' bizonyittása szerént fegyver zörgése közben is megesett, három esztendőknél is halasztathassék.

Minthogy pedig a' multt Időknek, jelesen pedig a' közelebb lefolytt Tizednek példája bőven meggyőzne bennünket, hogy az Ország Gyűlésének időről időre való tartására nézve elegendő Biztosság még sehol sem találtassék: ezen okból

(Folytatása a' jövő Levelünkben következik).